

Analýza podávania liečiv zdravotnými sestrami v zdravotníckom zariadení VIII

Autor: Iveta Vaclaviková

Vedúci diplomovej práce: doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Ondřej Tesař

Katedra sociálnej a klinickej farmácie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova

Úvod a cieľ: Liekové pochybenia významnou mierou prispievajú k výskytu nežiadúcich udalostí, ktoré môžu mať dopad na zdravie pacienta. Cieľom tejto práce bolo analyzovať podanie liečiv zdravotnými sestrami pacientom hospitalizovaným v jednom zo štyroch sledovaných zdravotníckych zariadení v Juhočeskom kraji na oddelení chirurgickom, internom a oddelení následnej starostlivosti.

Metodika: Táto diplomová práca je súčasťou observačne intervenčnej štúdie, prebiehajúcej v rokoch 2020–2023. Pozorovanie prebiehalo na oddeleniach interných, chirurgických a oddeleniach následnej starostlivosti. Zber dát prebiehal od 23. mája do 26. mája 2022 multidisciplinárnym tímom tvoreného farmaceutom a zdravotnou sestrou formou priameho pozorovania. Zbierané boli nasledovné dáta: informácie o pacientovi (napr. pohlavie, vek a všetky užívané liečivá), informácie o zdravotnej sestre, ktorými boli liečivá podávané (napr. vek, dĺžka praxe, najvyššie dosiahnuté vzdelanie) a informácie zaznamenané pri vlastnom podaní liečiv (napr. dodržiavanie hygienických zásad zdravotnej sestry; identifikácia pacienta; kontrola originality liečiva; či bolo správne pacientovi podané správne liečivo, v správnej sile a dávke, v správny čas; realizovanie generickej substitúcie sestrou; nápoj použitý pri požití liečiva; časový odstup podania liečiva od potravy). Všetky pozorovaním získané dáta boli anonymizované a následne boli prenesené do webovej databáze. Zozbierané dáta boli zhodnotené pomocou deskriptívnej štatistiky a štatistických testov.

Výsledky: V tejto práci bolo pozorovaných 1961 podaní liečiv podaných 15 zdravotnými sestrami (100 % ženy; medián veku: 38 rokov), 95 pacientom (60 % muži; medián veku: 71 rokov), na daných troch oddeleniach. V najväčšej miere boli zastúpené pevné perorálne liekové formy (83,8 %). Nedodržanie hygienických zásad pred podaním liečiva bolo sledované v 46,6 % podaniach a v 51,6 % prípadoch neprebehla identifikácia pacienta. Najčastejšie boli pozorované tieto liekové pochybenia: generická substitúcia sestrou (2,4 %), nesprávna dávka liečiva (1,8 %), neprevedená kontrola užitia liečiva (1,8 %) a nesprávny spôsob užitia liečiva pacientom (1,7 %). Nesprávny rozostup od potravy bol pozorovaný v 322 (19,7 %) prípadoch.

Záver: Počas podávania liečiv boli sledované liekové pochybenia, ktoré mohli negatívne ovplyvniť bezpečnosť pacienta. Je teda zrejmé, že intervencie zavedené po prvom kole pozorovania je potrebné opakovať a cieľiť ich okrem ošetrovateľského procesu i na predpisujúcich lekárov a systém práce na oddelení.

Kľúčové slová: liekové pochybenia, podanie liečiv, zdravotná sestra.